

Tio principer för turism i Arktis

1. Förening turism och naturskydd

Precis som all annan användning av miljön, bör utvecklingen av turism integreras med internationella, nationella och lokala planer och strategier för naturskydd.

- Uppmuntra turistplanering som stödjer bevarandet av naturen och som innefattar planer för naturskydd.
- Samarbeta med miljöorganisationer och andra grupper som arbetar för naturskydd.
- Stöd forskning och miljökontroll av turismens effekter.

2. Stöd bevarandet av orörd natur och biologiskt mångfald.

Arktis är unikt med sitt vilda och orörda naturlandskap. Dessa områden är miljömässigt värdefulla och den viktigaste anledningen till att turister reser till Arktis.

- Stöd bevarandet av naturen i hela Arktis, vilket omfattar skydd av djur, habitat och ekosystem, både i hav och på land.
- Stöd försök på att stoppa och om möjligt, vända trenden mot fysisk uppdelningen av arktiska landskap, eftersom en uppdelning såväl reducerar kvalitén på turistupplevelsen som förringar landskapets värde.
- Stöd den fortsatta utvecklingen av Circumpolar Protected Area Network (CPAN)

FOTNOT: CPAN är ett internationellt samarbete kring de skyddade områdena i Arktis. CPAN är ett centralt tema i CAFFs arbete. CAFF (Conservation of Arctic Flora and Fauna) är en arbetsgrupp under AEPS (Arctic Environmental Protection Strategy).

3. Använd naturresurserna på ett hållbart (bärkraftigt) sätt.

Naturskydd och ett långsiktigt hållbart utnyttjande av naturresurser är essentiellt för en frisk arktisk miljö. Områden som en gång är utvecklade är omöjliga att återställa till det ursprungliga.

- Stöd en långsiktigt hållbar användning av naturresurser, inklusive icke-utvecklade områden.
- Stöd en långsiktigt hållbar och miljövänlig användning av områden som redan är utvecklade.

4. Minimera resursförbrukning, avfall och förorenande utsläpp.

Genom att reducera förorening och resursanvändning minimeras skador i miljön. Därmed höjer man kvalitén på turistupplevelsen och begränsar de höga omkostnader som en återetablering innebär.

- Uppmuntra användning av den sorts teknologi som minst skadar naturen, t.ex återvinningsstationer. Om ett samhälle har ett återvinningssystem så använd det. Om inte, stöd utvecklingen av ett sådant.
- Ta vara på avfall på ett säkert och försvarbart sätt, t ex genom att pressa samman det och ta det med dig.
- Använd biologiskt nedbrytbara eller återvinningsbara förpackningar.
- Minimera användningen av fossilt bränsle och undvik motoriserade transporter där det är möjligt. Begränsa användandet av motoriserad transport (t ex snöskoter etc.) för att komma från ett ställe till ett annat.
- Stöd utvecklingen av övernattningsfaciliteter som sparar energi, återvinner och förvarar avfall på ett acceptabelt sätt.
- Stöd ansträngningar som görs för att städa upp och återställa områden som har blivit förstörda.

5. Respektera lokala kulturer

Turismen bör inte ändra livsstilen hos ett folk eller i ett lokalsamhälle såvida de inte själva önskar en förändring.

- Respektera rättigheter och önskemål från lokal - och urbefolkning.
- Be om lov till att besöka områden som t ex kyrkor och andra heliga platser, gravar, lägerplatser och fiskelägen.

6. Respektera områden som har ett historiskt och forskningsmässigt värde

Arkeologiska, historiska, förhistoriska och vetenskapliga platser och kvarlämningar är viktiga för den lokala kulturen och för forskningen. Att ta med sig föremål från dessa kan få dem att minska i värde och är dessutom ofta olagligt.

- Respektera värdet av dessa sårbara platser och stöd bevarandet av dem.

7. Lokalsamhället skall kunna dra fördelar och tjäna på turismen.

Lokalt inflytande på planläggning av turism kan innebära att man säkrar en turism som tar hänsyn till miljö och kultur. På så sätt maximeras fördelarna, medan störningarna för lokalsamhället minimeras. Detta innebär också att man stärker kvalitén på turistupplevelsen.

- Stöd och delta i lokala engagemang och samarbeten kring turistprojekt.
- Gynna rekrytering, utbildning och anställning av lokalbefolkning inom turistnäringen.

8. Välutbildad personal är nyckeln till en ansvarsfull turism.

I utbildning och träning av personal bör man integrera miljömässiga, kulturella, sociala och juridiska ämnen. Denna typ av utbildning ökar kvalitén på turismen. Personalen blir en förebild för turisterna.

- Uppmuntra personalen till att känna ansvar. Detta gäller även turisterna.
- Personalen skall känna till tillämpliga lagar och regler och se till att de följs.

9. Turismen bör ha bildande inslag.

När turister får lära sig om arktisk miljö och lokal kultur ger turismen mest möjliga fördelar och gör minst skada, vad gäller alla inblandade. Ökad förståelse och en positiv upplevelse kan göra turisterna till ambassadörer för skyddandet av miljön i Arktis.

- Ge information om miljömässiga, kulturella och sociala aspekter. Detta är nödvändigt för att kunna uppnå en ansvarsfull turism.
- Använd riktlinjerna för att främja en ansvarsfull turism vad gäller attityd och handling.

10. Följ alla säkerhetsföreskrifter

Att färdas i Arktis kan innebära en viss risk. Alla som är aktiva inom turism i Arktis bör därför tränas att noggrant följa föreskrifter och handlingsrutiner för säkerhet. Brist på sådan kunskap kan innebära allvarliga personskador samt dyra räddningsaktioner eller behov av läkarhjälp som ofta belastas lokalsamhället.

- Se till att alla handlingsrutiner följer föreskrivna säkerhetsanvisningar och att de överensstämmer med gällande regler.

Riktlinjer för researrangörer i Arktis

1. Förening turism och naturskydd.

- Stöd naturskyddet i Arktis på t.ex. följande sätt:
- Etablera ett positivt förhållande till organisationer och folk med intresse för naturskydd, speciellt i de områden du besöker.
- Du kan uppmuntra dina kunder att bli medlemmar i en miljöorganisation.
- Använd personliga kontakter och skriv appeller för att informera och påverka regeringar och näringsliv till att stödja projekt, t ex nya naturreservat .
- Stöd miljöorganisationer vad gäller tid, pengar och projekt.
- Planera för en turism som inte kommer i konflikt med ansträngningar för att skydda naturen. Se till att skaffa tillstånd innan ni besöker parker och andra reglerade områden. Före besök i denna typ av område, försäkra dig om att dina aktiviteter överensstämmer med gällande föreskrifter.
- Ta reda på vilka bestämmelser som gäller för import och export av produkter som är tillverkade av hotade djur och växter och se till att dina kunder förstår och följer dessa regler. Uppmuntra dina kunder att köpa lokalt producerade varor, så länge dessa inte är illegalt tillverkade av hotade arter eller på andra sätt strider mot lagen.
- Gör upp en miljöplan för de dagliga aktiviteterna. Om du har mer än tjugo anställda, bör du ha en skriftlig miljöplan som beskriver ditt företags vilja att måna om naturen och till ett långsiktigt hållbart utnyttjande av resurser, samt att följa principerna i dessa riktlinjer. Inkludera konkreta handlingar som ditt företag använder sig av i sin dagliga verksamhet för att förhindra och begränsa skador på miljön. Planen skall också vara tillgänglig för kunderna.
- Ge dina kunder en "efter-resan enkät" till att få feedback om resan var miljömässigt hållbar. Feedback från kunderna är ett bra sätt att ta reda på om din produkt har levt upp till kundernas förväntningar vad gäller miljövänlighet. Fråga om resan enligt kundens uppfattning har undvikit onödig påverkan på naturen och om du som researrangör har visat varsamhet i de naturliga och kulturella miljöerna. Använd helst skriftliga utvärderingsschema. Muntliga utvärderingar är också acceptabla speciellt för små grupper.

2. Stöd bevarandet av orörd natur och biologisk mångfald.

- Stöd bevarandet av stora sammanhängande arktiska områden. Orörda områden i Arktis har ett unikt värde och är ett av de viktigaste skälen till att turisterna kommer. Kvaliteten reduceras med vägar, rörledningar och andra "fula" anläggningar som fragmenterar miljön.
- Stöd program och projekt som värnar om djurlivet. Gör dina kunder uppmärksamma på aktuella program och projekt. Se till att de inte jagar eller fiskar hotade eller fridlysta arter, färdas över sårbara områden eller köper produkter som är framställda av fridlysta djurarter.

3. Använd naturresurserna på ett långsiktigt hållbart sätt.

- Bedriv jakt och fiske endast i de områden där lagen tillåter det och ta endast det nödvändigaste. Det är ditt ansvar att försäkra dig om att dina kunder följer lokala regler och begränsningar och endast fiskar och jagar på ett sätt som inte hotar det lokala beståndet. Samarbeta med lokalsamhället samt jakt- & fiskeföreningar.
- Se till att kunderna endast använder anpassade och välhållna jaktredskap och att de vet hur man använder dem.
- När du beslutar hur många kunder du vill ta med till ett givet område ta i beaktande områdets eventuella sårbarhet. Särskild hänsyn måste tas till djurliv, ruvande fåglar och ömtålig vegetation, när det bestäms hur många turister som skall uppehålla sig i ett bestämt område under en bestämd tid. Samverka med andra arrangörer i regionen om dina planer för att

undvika nedslitning. För båtbaseade researrangörer gäller som regel att inte släppa iland fler än 100 passagerare åt gången.

- Använd de stigar och campingplatser som redan är etablerade . Undvik att göra nya.
- Försök undvika att störa djurlivet. Instruera din personal om det lokala djurlivet och djurens beteende, särskilt isbjörnens. Se till att hålla ett passande avstånd till djuren.

4. Minimera resursförbrukning, avfall och förorenande utsläpp.

- Ditt val av produkter och graden av utnyttjande av dessa har stor betydelse. Antingen du tar med dig varor eller köper dem i Arktis så välj nedbrytnings-och återvinningsbara produkter med minsta möjliga emballage.
- Komprimera avfallet och ta det med hem.
- Återanvänd i möjligaste mån. Uppmuntra lokalsamhällen som du besöker att etablera återvinningsstationer om de inte redan finns. Ge om möjligt finansiellt stöd till en utveckling av sådana program och visa ditt och dina kunders engagemang i lokalmiljön.
- Begränsa användningen av energi, bland annat uppvärmning och förbrukning av varmvatten. För anteckningar över din vatten- och energiförbrukning samt över ansträngningar för återvinning och försök till att begränsa avfallsmängden.
- Den transportform som du väljer för dina kunder kan vara av stor betydelse. Välj den transportform som gör minst möjlig skada på naturen. Begränsa användningen av fossilt bränsle och försök använda icke-motoriserad transport när det är möjligt. Då motoriserad transport är nödvändig, använd den transportform som gör minst möjlig skada på naturen och som väsnas så lite som möjligt (t. ex. fyrtaktsmotor istället för tvåtaktsmotor). Använd inte helikoptrar och snöskotrar utan särskild anledning. Dessa bör huvudsakligen användas för att ta sig från ett område till ett annat eller för att se speciella platser.
- Välj logi som överensstämmer med lokala traditioner och med lägsta miljöpåverkan. Välj logi som har effektiva avfalls- och återvinningssystem och som tar hand om icke -återvinningsbart avfall på ett ansvarsfullt sätt.
- Stöd ansträngningar som leder till att man tar hand om avfall och återställer förorenade områden. Ta reda på sådana initiativ och stöd dem genom att t.ex ge pengar, driva lobby i regeringar och näringsliv, ställa din egen och din personals arbetstid till förfogande samt genom att uppmuntra dina kunder att stödja initiativen.
- Försäkra dig om att det inte lämnas några spår efter ditt besök.
- Följ en ansvarsfull praxis för läger och turer
- Om du är en båtbasead researrangör så följ Annex 5 i "The MARPOOL Agreement". Samla allt plastavfall, komprimera trä, glas och metall och ta med tillbaka till land och lämna det på avfallsstationer.
- Se till att alla förbränningsanordningar används, fungerar som de skall.
- Gör dig av med avloppsvatten och renat spillvatten på ett ansvarsfullt sätt. Båtbaseade researrangörer ska undvika att dumpa avloppsvatten och spillvatten inom 12 sjömil från land eller packiskanter samt i närheten av bebodda områden eller vetenskapsstationer.

5. Respektera lokala kulturer.

- Samordna med lokalsamhällena inför dina besök så att ni blir välkomnade, väntade och inte upplevs som störande.
- Arrangera besöken i lokalsamhällena i god tid och undvik besök och landstigning som inte är väl förberedda.
- Bekräfta din ankomst helst 24 timmar i förväg och var beredd på att betala lokala kostnader för inställda arrangemang.
- Avtala dina arrangemang och aktiviteter med lokalsamhället.
- Ta reda på den gruppstorlek som lokalsamhället föredrar inför ett planerat besök. Se till att ha tillstånd för dina besök och för landstigning, samt till alla aktiviteter som du har planerat.

- Unvik platser där människor är i arbete, inklusive jakt- och fiskeläger såvida du inte har särskilda överenskommelser.
- Följ lagar och bestämmelser till lands och till havs i de områdena du arbetar och försök se till att införskaffa all nödvändiga tillstånd.
- Respektera lokala seder och bruk och försäkra dig om att dina kunder också gör det.
- Ge alla besökare (**Ge dina kunder**) en grundlig information om lokalsamhällets kultur . Anlita om möjligt lokalbefolkningen för dessa uppdrag. Berätta om lokala seder och bruk och vad som anses vara ett gott turistbeteende. Använd lokala riktlinjer och råd för turister om sådana finnes.
- Be om lov till fotografering och videofilmning.
- Se till att dina kunder respekterar religiösa platser, kyrkor och kyrkogårdar och andra platser med religiöst eller kulturellt värde samt att dina kunder inte tar med sig några föremål.

6. Respektera historiska och vetenskapliga platser.

- Respektera historiska platser och minnesplatser och se till att dina kunder inte ta med sig några föremål. Om besök av historiska och arkeologiska platser är begränsade, se till att skaffa tillstånd. Du bör försäkra dig om att dina kunder uppför sig med respekt, speciellt om platsen har en religiös betydelse.
- Respektera och samarbeta med vetenskapsmän (**forskare**). Besök inte vetenskapliga installationer och arbetsplatser såvida du inte har avtalat ett besök på förhand. Stör inte vetenskapsmän i deras arbete eller på deras arbetsplatser.

7. Arktiska samhällen skall kunna dra fördelar av turismen (**eller kunna tjäna på turismen eller skall gynnas av turismen**)

- Anställ lokal arbetskraft och handla av lokala leverantörer då det är möjligt. Utbilda och anlita lokalbefolkning till olika uppdrag då det är möjligt. I de tillfällen den lokala arbetskraften saknar relevant kunskap för ändamålet, erbjud utbildning och träning. Använd lokalt ägda verksamheter och leverantörer. Bygg upp långsiktiga partnerskap med lokala researrangörer, näringslivet och leverantörer. En lokal kontakt ökar ofta kvaliteten på turistens upplevelser.
- När det gäller handel av varor och tjänster, gynna lokala verksamheter. På så sätt drar lokalbefolkningen också fördelar av turismen. Ta reda på vilka varor du kan ta med och som inte inkräktar på den lokala försäljningen. Uppmuntra dina kunder till att köpa lokalt tillverkade produkter och konsthantverk.
- Om möjligt, använd logier som ägs, har byggts och som drivs av lokalbefolkningen.

8. Utbilda personal

- Anställ en professionell stab
- Anställ personal som är kunnig och väl medveten om miljö och kultur eller lär upp din existerande personal på dessa områden. Erbjud utbildning i hur man undgår miljöförstöring, samt utbildning inom säkerhets- och servicefrågor. Evalura minst en gång om året hur din personal genomför dessa punkter och om de följer (**har möjlighet att följa**) dessa riktlinjer.
- Om du är en båtbaserad researrangör, anställ miljömedvetna föreläsare och naturvägledare som inte bara talar om djurliv, naturvärn, historia, geologi och lokala kulturer utan också kan vägleda passagerarna under landstigning och som dessutom känner till säkerhetsföreskrifter och bestämmelser för det lokala naturskyddet.

- Anställ personal som har erfarenhet av arktiska förhållande. I high Arctic bör minst en av personalen ha ett giltigt bevis på förstahjälps- och överlevnadskunskaper. Flertalet av personalen bör ha erfarenhet från Arktis från tidigare.
- Utbilda och uppdatera personalen om dessa riktlinjerna och om "Riktlinjer för turister i Arktis". Dela ut kopior av "Principerna", dessa riktlinjer och "Riktlinjer för turister i Arktis" till din personal och var säker på att de förstår dem. Lägga eventuellt till lokal information. Tillåt inte **oinformerad** personal att gå iland.
- Se till att (**Försök**) ha en förnuftig fördelning mellan turister och personal. För landbaserad researrangörer rekommenderas 8-15 kunder på varje anställd, för båtbaserad arrangörer rekommenderas en anställd på 15-20 passagerare.
- Se till att också era underleverantörer arbetar efter dessa riktlinjerna. Låt dem få kopior av "Principerna", dessa riktlinjer och "Riktlinjer för turister i Arktis". Lägga till en klausul i kontraktet med underleverantören som förpliktigar dem att efterleva riktlinjerna och förklara muntligt nödvändigheten av dem.

9. Låt resan bli en anledning att lära (**få kunskap**) om arktisk miljö och naturskydd

- Ge dina kunder rikligt med information om arktisk miljö och naturskydd. Dela ut skriftlig information och håll föredrag om den arktiska miljön, dess kännetecken och globala betydelse. Erbjud också material om generellt naturskydd i Arktis och på speciella (**ansträngningar**) exempel på sådana i de områden ni skall besöka och hur man kan stödja dessa.
- Erbjud dina kunder specifik information om de områden ni skall besöka. Informationen bör ge upplysning om klimat, arter och habitater samt hur man uppför sig i detta området.
- Försäkra dig om att dina kunder följer "Riktlinjer för turism i Arktis". Framhäv konsekvent riktlinjerna. Om nödvändigt, var beredd att använda stängare regler (t ex vid säkerhetsproblem).

10. Följ säkerhetsanvisningar

- Informera lokala myndigheter om dina resplaner. Detta är av säkerhetsskäl men också för att vara säker på att de lokala reglerna följs.
- All personal skall uppdateras (informeras) om faran med en konfrontation med vilda djur och då speciellt isbjörnen.
- Minst en av personalen skall vara ansvarig för koordinering av säkerhetsfrågor och att undgå konfrontation med vilda djur.

Riktlinjer för turister i Arktis

1. Företräda turism och naturskydd (**naturvård eller naturvårn**)

- De pengar du använder på din resa påverkar tendenser och hänsyn till miljön i utvecklingen av den arktiska turismen. Använd dina pengar till att stödja en välansedd researrangör och leverantör, som tar hänsyn till naturen.
- Skaffa nödvändiga tillstånd för att besöka parker och andra skyddade områden. Lämna dessa områden som du fann dem och undvik störa djurlivet så mycket som möjligt.
- Ta reda på lagar och regler som gäller djurskydd i de område du skall besöka och följ dem. Skaffa information om hotade arter och undvik fiske och jagt av dessa arter. Undvik också att köpa produkter från hotade arter.
- Din respons kan betyda mycket. Om en resa, enturistservice eller leverantör var miljövänlig och informativ, eller om den kunde ha varit bättre; tala om det för ägaren eller researrangören.
- Bli medlem i en arktisk miljöorganisation och stöd andra grupper som arbetar för bavarandet av miljön.

2 Stöd bevarandet av naturliga miljöer (**orörd natur**) och den biologiska mångfalden (**biodiversitet**)

- Skaffa upplysningar om vilka arktiska djur och habitater man försöker skydda. Du kan stödja sådana ansträngningar genom att ge pengar, utbilda andra eller driva lobbying i regeringar och i näringslivet.
- Orörda naturlandskap är en unik naturresurs i Arktis. Gör motstånd mot utveckling som försöker dela upp dessa områden eller som kan störa djurpopulationer och ekosystem.
- Besök parker och andra skyddade områden. Turistefterfrågan och turistintäkter hjälper till att bevara redan existerande naturskyddsområden och kan dessutom leda till att nya upprättas.

3. Använd naturresurserna på ett hållbart (bärkraftigt) sätt.

- Åk skidor, gå eller använd kajak, åk hundsläde eller annan icke-motoriserad transport så mycket som möjligt. Detta för att undgå buller och lämna spår (**terrain damage**) i vegetationen. Minimera användandet av snöscooter, speciellt om snötäcket är tunt.
- Håll gott avstånd då du iakttar och fotograferar djur. Du skall du helst inte bli upptäckt av djuret du iakttar. Motstå den naturliga frestelsen att gå för nära inpå och respektera tecken på irritation (**signs of distress**) som t ex skrik, tillbakalagda öron och rest borst (?).
- Jaga och fiska i de områden som är tillåtet enligt lag och skaffa nödvändigt tillstånd. Följ alla regler och ta endast det du behöver. Fiska och jaga endast där det är biologiskt hållbart och där man inte stör de lokala intressena.

Arktisk turism har ökat betraktligt de senaste åren, ökningen kommer förmodligen att fortsätta. Detta (ger) innebär både möjligheter och utfordringar. Möjligheter till att öka uppmärksamheten på miljön i arktis och att stödja bevarandet av den arktiska naturen och samtidigt ge de nordliga lokalsamhällena en hållbar inkomstkälla. Men vi får också problem av ekologisk och kulturell art om den arktiska turismen ökar på ett okontrollerbart sätt.

Med förståelse för såväl positiva som negativa potentialer för en sådan utveckling, startade det Arktiska programmet vid Världens Naturfond (WWF) under 1995 att utveckla principer och rättningslinjer (Codes of Conduct/Guidelines) för arktisk turism samt mekanismer för att implementera dem. Målet var att uppmuntra till en turismutveckling som skyddade miljön så mycket som möjligt, som utbildade turister om arktisk miljö och människor, som respekterade de arktiska folkens rättigheter och kultur, och som förögade den del av inkomsterna som går till de nordliga lokalsamfundena (samhällena). WWF menade att en sådan utveckling skulle tillgodose ett intresse inte bara för att bevara naturen utan också för lokalbefolkningen, näringslivet och staterna (länderna).

I början av 1996 höll WWF en Workshop på Svalbard och hade som mål att få fram ett utkast till grundprinciper för arktisk turism. Det var 50 deltagare från de flesta av de arktiska länderna, bl a vetenskapsmän, reseoperatörer, regeringsrepresentanter, samt representanter från olika urbefolkningsorganisationer. Deltagarna utpekade potentiella för- och nackdelar med turism i regionen. De identifierade 13 hörnstenar som sedan skulle ligga till grund för att utveckla principer för arktisk turism. Deltagare av arbetsgruppen la också fram ett utkast till speciala rättningslinjer för både reseoperatörer och turister samt rekommendationer till lokalsamhällen som är involverade i turism.

Året därpå höll WWF, Norges Polar Institut och Svalbards turistråd ytterligare en workshop på Svalbard. Även denna gång med deltagare som representerade ett varierande mångfald av bakgrund. Deltagarna kom från 12 olika länder, bl a alla de arktiska länderna. Denna gång var målet att finslipa principerna, rättningslinjerna och andra rekommendationer, samt hur man skulle kunna implementera dem.

Gruppen beslutade att det bästa sättet att implementera principerna och rättningslinjerna på var att skapa en frivillig organisation, bestående av personer som var intresserade och berörda (involverade) av arktisk turism.